

دفتر
تالیفات اسلامی
حوزه علمیه قم
به منظور توسعه و ترویج فرهنگ قرآن
حمایت از ایده های برتر قرآنی برگزار می نماید

تقدیر، حمایت مادی و معنوی

جشنواره ایده‌ها قرآنی

هدف

حمایت از ایده‌های خلاق

قرآن

مجموعات قرآنی، خدمات قرآنی، فعالیت‌های قرآنی
اطلاعات بیشتر و ثبت ایده در تارنمای مرسلات
www.morsalat.ir

دفتر چهره‌راه‌نمای ایده‌پردازی
«جشنواره ایده‌های قرآنی»

اطلاعات بیشتر و ثبت ایده در تارنمای مرسلات

www.morsalat.ir

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دفتر چه راهنمای ایده پردازی
«جشنواره ایده های قرآنی»

ایده پردازی

طرح ایده‌ها، گام نخستین هر اختراع و نوآوری است. اگر ایده‌ها درست حمایت شوند، می‌توانند موجب رشد و توسعه فناوری شوند و صنایع فرهنگی را دگرگون سازند. ما در این جشنواره، ایده‌های برتر و شایسته را برمی‌گزینیم و در قالب‌های مالی، اداری، خدماتی، علمی و معنوی از آن‌ها حمایت می‌کنیم.

از کجا شروع کنیم؟

در بین فعالیت‌ها و اقدامات قرآنی، به محصولات و خدمات قرآنی نگاهی بیندازید و بررسی کنید که چه ایده‌های جدیدی را می‌توان ارائه کرد؛ به عبارت دیگر، ببینید چه خدماتی را می‌توان ارائه و چه محصول‌های دیگری را می‌توان تولید کرد که بتوانند در فرایند رشد و توسعه فرهنگ قرآن به جامعه کمک کنند.

شناسه اثر:

عنوان: دفتر چه راهنمای ایده پردازی

مؤلف: محمد قطبی جشوقانی

نهادمجری: دفتر تبلیغات اسلامی شعبه اصفهان

موضوع: جشنواره ایده های قرآنی

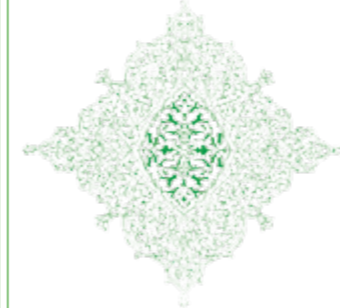
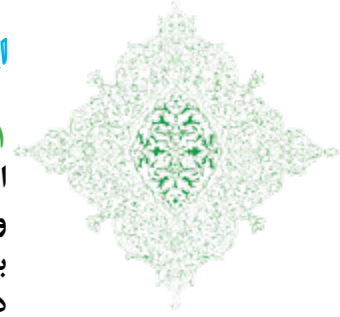
سال اجرا: ۱۳۹۵

ایده‌ها، چندگونه هستند.

۱. ایده‌های بهبودبخش:

این‌گونه ایده‌ها در امتداد رشد و توسعه محصولات و خدمات موجود قرار می‌گیرند و آن خدمات و محصولات را بهینه می‌کنند. به‌طور مثال، «رحل» محصولی است که برای تلاوت قرآن استفاده می‌شود؛ ولی ممکن است نقص‌هایی داشته باشد. اگر رحل در زاویه‌ای قرار گیرد که صفحات قرآن روبه‌روی چشم باشند، بدون اینکه قاری قرآن مجبور باشد کمر خود را خم نگه دارد، بهتر است، یا اگر ارتفاع آن تنظیم‌شدنی باشد، برای کودک، نوجوان، جوان و بزرگسال مناسب‌تر خواهد بود یا اینکه هنگام جمع کردن رحل‌ها، اگر کیف یا محفظه‌ای زیبا برایش طراحی شود، نگهداری آن در منزل مناسب‌تر و زیباتر خواهد بود. همین‌طور ایده‌هایی که در خصوص خدمات آموزش قرآن در حوزه‌های روحوانی، روان‌خوانی و غیره، بتوانند وضع موجود را بهبود ببخشند و کمبودها و نواقص را کامل نماید، ایده‌های بهبودبخش محسوب می‌شوند. از آنجایی که این نوع ایده‌ها در امتداد رشد و توسعه خدمات و محصولات موجود هستند، به‌راحتی می‌توان با اندک بررسی و توجه، کاستی‌ها و نواقص محصول و خدمات موجود را یافت. بسیاری از پیشرفت‌های صنایع از همین تغییرهای جزئی آغاز شده و پس از گذشت سال‌ها، در راستای رشد و توسعه آن صنایع اتفاق‌های بزرگی افتاده است؛ ولی متأسفانه در حوزه قرآن و محصولات و خدمات قرآنی، میزان رشد این ایده‌ها بسیار پایین است.

۲. ایده‌های تغییربخش:

ایده‌هایی هستند که یک محصول یا خدمت را به میزانی تغییر می‌دهند که گویی محصول جدیدی به دست می‌آید؛ البته از نظر ماهیت، همان محصول قبلی است، ولی تغییرات زیادی در آن ایجاد می‌شود. به‌طور مثال وقتی صنعت دیجیتال و گوشی‌های هوشمند پا به عرصه تکنولوژی گذاشت، برخی بر آن شدند تا مٌصحف شریف را از حالت کاغذی به حالت دیجیتال تغییر دهند و با استفاده از اپلیکیشن‌ها و نرم‌افزارهای دیجیتال، آیات کریمه را در اختیار مخاطب قرار دهند. این تغییر تا حدّ زیادی توانست ضریب اشتراک و دسترسی به قرآن را افزایش دهد و فرد، بدون همراه داشتن مٌصحف شریف قرآن، همواره بتواند با آن ارتباط داشته و در محضر قرآن باشد. این نوع ایده‌ها ارزش بسیار زیادی دارند و می‌توانند در عرصه توسعه فرهنگی قرآن تأثیر بسیار زیادی داشته باشند. در حال حاضر، نرم‌افزارها و امکانات دیجیتال، ظرفیت خوبی فراهم آورده و امکانات بسیاری در اختیار علاقه‌مندان قرار داده است که نسبت به بیست سال پیش اصلاً مقایسه‌شدنی نیست. فرد می‌تواند در یک گوشی تلفن همراه خود متن، ترجمه‌ها، صوت‌ها و تفاسیر و منابع علمی مرتبط با قرآن را همراه داشته باشد، به انضمام قابلیت‌های جست و جو، دسته‌بندی و... این تغییرات در فناوری‌های فرهنگی برای جامعه بسیار سودمند است.

۳. ایده‌های تأسیسی و نوآورانه:

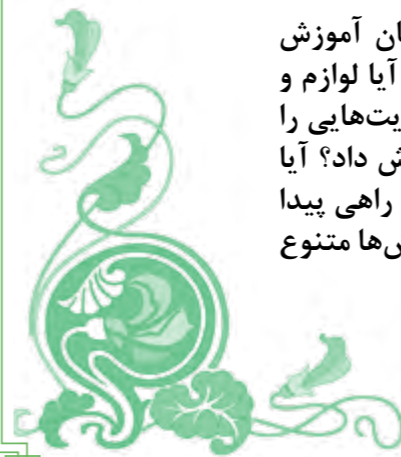
ایده‌هایی هستند که طرحی نو و جدید برای تأمین نیازهای انسان به‌وجود می‌آورند، به‌گونه‌ای که از پیش، چنین طرحی موجود نبوده و وضع پیشین آن خدمت یا محصول با طرح جدید تفاوت‌های زیادی دارند. اختراع مٌهر رکعت‌شمار از این دست ایده محسوب می‌شود. اگرچه نوآوری و ارائه طرح جدید کار پیچیده و سختی است، در برخی مواقع افراد عادی و حتی نوجوانان، اختراع و نوآوری‌های چشم‌گیری انجام داده‌اند؛ از این‌رو، نباید ناامید باشیم.

چگونه ایده‌پردازی کنیم؟

ابتدا باید به انواع محصولات و خدمات و فعالیت‌های قرآنی نگاهی بیندازید و آن‌ها را بررسی کنید. برای این منظور، فهرستی را ارائه خواهیم کرد که می‌تواند برای شروع، کارآمد باشد. (این فهرست، در ادامه ارائه می‌شود).

در ادامه باید بررسی کنید که چه افزوده‌ها و تغییراتی می‌تواند این محصول، خدمت یا فعالیت را بهتر و مناسب‌تر ارائه کند. اینجا نقطه آغاز ایده‌پردازی است.

به‌طور مثال بررسی کنید در حال حاضر با چه روش‌هایی روخوانی قرآن به کودکان آموزش داده می‌شود. آیا این روش کامل است؟ آیا می‌شود بخش‌هایی از آن را تغییر داد؟ آیا لوازم و ابزار و امکانات جدید می‌تواند در این خدمت به‌کار گرفته شود؟ آیا می‌توان محدودیت‌هایی را که در این نوع آموزش وجود دارد، کم کرد؟ آیا می‌شود هزینه‌های آموزش را کاهش داد؟ آیا ممکن است طول دوره آموزش را کاهش داد؟ آیا امکان دارد از طریق ایده‌ای جدید راهی پیدا کرد که به شیوه بازی، کودکان قرآن را بیاموزند؟ آیا می‌شود راهی پیدا کرد که آموزش‌ها متنوع و جذاب‌تر باشند؟

برخی زمینه‌های مناسب برای ایده‌پردازی

۱. روش‌ها و ایده‌های نو در زمینه کیفیت‌بخشی به حفظ قرآن، مرور قرآن، تثبیت قرآن و...؛
۲. ایده‌های نو در یاددهی قرآن به خردسالان و کودکان در قالب‌های تصویری، صوتی، اشاره، بازی، اسباب‌بازی و...؛
۳. ایده‌های نو در اشراق و تسری مفاهیم قرآنی در حوزه ادبیات، شعر، قصه، لالایی و...؛
۴. ایده‌های نو در بهره‌گیری از مفاهیم قرآنی در تبلیغات شهری، تبلیغات محیطی و...؛
۵. ایده‌های نو در نحوه به‌کارگیری کلمات و مفاهیم قرآنی در نامگذاری اماکن، شرکت‌ها و...؛

۶. ایده‌های نو در نحوه به‌کارگیری کلمات و مفاهیم قرآنی در تابلوهای راهنمایی و رانندگی و شهری؛
۷. ایده‌های نو در نحوه حضور قرآن در رسانه‌های اجتماع‌مدار از قبیل اتوبوس، تاکسی، سرویس مدارس، مترو و...؛
۸. ایده‌های نو در ورود مفاهیم قرآنی در مکالمات روزمره آحاد جامعه؛
۹. ایده‌های نو در نحوه ورود مفاهیم قرآنی در تزیینات منزل، تشریفات، هدایا و کالاهای مورد نیاز زندگی؛
۱۰. ایده‌های نو در نحوه ورود مفاهیم قرآنی در متون درسی دانش‌آموزی و دانشجویی؛

۲۱. ایده‌های نو در رونق‌بخشی به پخش و بازپخش صوت قرآن در جامعه از بلندگوی‌های اماکن؛
۲۲. ایده‌های نو در رونق‌بخشی در برنامه‌ها و رویدادهای مربوط به بوستان‌ها و پارک‌های عمومی؛
۲۳. ایده‌های نو در رونق‌بخشی به پخش قرآن در ادارات و محیط‌های بسته؛
۲۴. ایده‌های نو در رونق‌بخشی و ایجاد پیوند بین اقشار مختلف جامعه و برنامه‌های قرآنی (کسبه، معلمان، کارمندان، کارگران و...);
۲۵. ایده‌های نو در اجرای برنامه‌ها و محافل ختم قرآن؛

۲۶. ایده‌های نو در نحوه انتقال مفاهیم قرآنی از طریق قالب‌ها و روش‌های هنری (هنرهای سینمایی، نمایش و تجسمی و...);
۲۷. ایده‌های نو در به‌کارگیری مفاهیم قرآنی در اردوها و برنامه‌های تفریحی دانش‌آموزی؛
۲۸. ایده‌های نو در انتقال مفاهیم قرآنی برای گردشگران داخلی و خارجی و زبان‌های مختلف؛
۲۹. ایده‌های نو در نحوه انتشار و استفاده از مفاهیم قرآنی در اماکن خاص از قبیل هتل‌ها، فرودگاه‌ها، بیمارستان‌ها، دانشگاه‌ها، بازار، مطب پزشکی و...؛
۳۰. ایده‌های نو در درگیر ساختن ذهن و ضمیر کودکان و خردسالان با الفاظ و مفاهیم قرآنی؛

۱۱. ایده‌های نو در نحوه انتشار انبوه مفاهیم قرآنی در شبکه‌های اجتماعی، پیام‌رسان و فضای مجازی؛
۱۲. ایده‌های نو در نحوه انتشار صوت، متن و تصویر مفاهیم قرآن در رسانه ملی رادیو و تلویزیون؛
۱۳. ایده‌های نو در نحوه انتشار متن و مفاهیم قرآنی در روزنامه‌ها و مطبوعات؛
۱۴. ایده‌های نو در اجرای آیین‌ها و رویدادهای قرآنی؛
۱۵. ایده‌های نو در اجرای مسابقات قرآنی؛

۱۶. ایده‌های نو در اجرای محافل قرآنی دانش‌آموزی، خانگی و ...؛
۱۷. ایده‌های نو در اجرای برنامه‌ها و رویدادهای میدانی و اجتماع‌مدار قرآنی؛
۱۸. ایده‌های نو در رونق‌بخشی به برنامه‌های قرآنی در مدارس؛
۱۹. ایده‌های نو در رونق‌بخشی به برنامه‌های قرآنی در مساجد؛
۲۰. ایده‌های نو در رونق‌بخشی به برنامه‌های قرآنی در بقاع متبرکه و امام‌زادگان؛

۳۱. ایده‌های نو در بهره‌گیری بیشتر و مؤثرتر از حافظان و قاریان قرآنی در مجامع مختلف به‌ویژه در مدارس؛
۳۲. ایده‌های نو در معرفی چهره‌های قرآنی به جامعه، به‌ویژه چهره‌های شاخص کودک و نوجوان؛
۳۳. ایده‌های نو در ترویج فرهنگ و انس با قرآن در میان آحاد جامعه به‌ویژه در بین گروه‌های کودک و نوجوان؛
۳۴. ایده‌های نو در حمایت از برترین‌های جشنواره‌های قرآنی (جوایز معنوی، اعتباری و...);
۳۵. ایده‌های نو در حوزه قانون‌گذاری و تنظیم مقررات در راستای بهبود و ارتقاء فعالیت‌های قرآنی؛

۳۶. ایده‌های نو در راستای تقویت برنامه‌های قرآنی ادارات و ارگان‌ها و دستگاه‌های اداری و رسمی؛
۳۷. ایده‌های نو در راستای پیوند بین قرآن و ابعاد مختلف زندگی (ازدواج، فرزندآوری، فرزندپروری، تفریح، شغل، مرگ، برنامه‌های خانوادگی، کسب و کار و...);
۳۸. ابزار و وسایلی که بتواند در آموزش و یاددهی قرآن به گروه‌های سنی مختلف کمک کند؛
۳۹. ابزار و وسایل که بتواند کاربردی داشته باشد که افراد در قالب‌های متنی، صوتی و تصویری از مفاهیم و معارف قرآن در طول زندگی بهره بگیرند؛

۴۰. ابزار و وسایلی که نشانه‌های قرآنی را در فضای عمومی و سیما و منظر شهری متجلی سازد؛
۴۱. ابزار و محصولاتی که در زمینه چاپ و نشر آیات و مصحف، فرآیند انتشار را تسریع و کیفیت بخشد.
۴۲. ابزار و محصولاتی که در قالب‌های بازی و اسباب‌بازی، مفاهیم و معارف قرآنی را در جامعه منتشر نماید؛
۴۳. محصولاتی که در مکان‌های مقدس، عمومی، اداری، کارگری، درمانی و... بتواند برای استفاده بهتر از قرآن به کار گرفته شوند (به‌طور مثال، تولید محصولی که پخش تلاوت قرآن را مدیریت نماید و دسترسی به قرآن را برای تلاوت آسان نماید و همچنین نمایش قرآن برای مخاطبان را به‌صورت منطقی و زیبا فراهم نماید و...);
۴۴. محصولاتی که امکان بازنشر هنری آیات و مفاهیم قرآن را در رسانه‌های عمومی و فراگیر تسهیل کرده و تسریع نماید؛
۴۵. محصولاتی که دسترسی افراد به‌ویژه محققان را به مفاهیم و معارف و علوم قرآنی تسریع نموده و مدیریت نماید؛

۴۶. ابزارهایی که برای دسترسی و استفاده بیشتر از رسانه‌ها و محصولات قرآنی به مردم کمک کند؛

۴۷. سیستم‌هایی که آموزش قرآن را به گروه‌های هدف، هموارتر و تأثیرگذارتر نماید؛

۴۸. سیستم‌ها و روش‌هایی که در انتشار مفاهیم قرآن کمک کند؛

۴۹. الگوها و روش‌هایی که مشاوره قرآنی را در سطوح عمومی جامعه نهادینه کند؛

۵۰. الگوها و سیستم و روش‌هایی که خدمات عمومی قرآن را در سطح جامعه فراگیر نماید؛

۱. روش‌ها و الگوهایی که استفاده مخاطب را از آیه مدنظر تسهیل کند (در قالب‌های اپلیکیشن، سیستم‌های تلفنی، رادیویی، پیامکی و ...)

۲. روش‌ها و الگوهایی که برنامه‌ریزی روزانه برای تلاوت، حفظ و مطالعه مفاهیم و آیات کریمه را برای گروه‌های مختلف جامعه مدیریت نموده و تسهیل کند؛

۳. روش‌هایی که فروش و دسترسی برای تهیه کالاها و محصولات قرآنی را بهبود بخشد؛

۴. الگوها و روش‌های امانت‌دهی به‌گونه‌ای که استفاده از یک محصول برای افراد بیشتری امکان‌پذیر شود؛

۵. الگوها و روش‌ها و سیستم‌هایی که دسترسی به آمار و اطلاعات قرآن را تسهیل کرده و مدیریت نماید؛

۶. الگوها و روش‌هایی که نظارت بر فعالیت‌ها، خدمات و محصولات قرآنی را کیفیت ببخشد؛

۷. الگوها و روش‌ها و خدماتی که حمل و نقل و نگهداری از مصحف شریف را به‌ویژه در مساجد، بقاع متبرکه و ادارات کیفیت ببخشد؛

۸. الگوها و روش‌ها و خدماتی که نحوه توزیع، تلاوت و جمع‌آوری مصحف شریف را در برنامه‌ها و رویدادها کیفیت بخشد؛

۹. الگوها و روش‌ها و خدماتی که در اجرای آیات و مفاهیم قرآنی در فضای شهری کمک ویژه کند؛

۱۰. الگوها و روش‌ها و خدماتی که در رویارویی آحاد جامعه با قرآن و مفاهیم قرآنی به متولیان فرهنگی کمک کند.

ظرفیت‌ها برای ایده‌پردازی

برخی ظرفیت‌هایی که زمینه مناسبی برای ایده‌پردازی دارند، عبارتند از:

محیط و فضای عمومی

محیط و فضای عمومی با تنوع قالب‌ها و روش‌ها، زمینه بسیار شایسته‌ای برای ایده‌پردازی و اجرای طرح‌های نو و مبتکرانه است. از جمله: سیما و منظر شهری - تابلوهای محیطی - تابلو پل‌ها - المان‌های شهری - نمادها و نشانه‌ها - معابر و میادین - پارک‌ها و فضای مکتب شهری - ایستگاه‌های مترو و اتوبوس - تزیینات داخلی ساختمان‌ها - کریدور و راهروها.

سنت‌ها و آیین‌ها

از جمله: آداب و رسوم - جشن‌ها و جشنواره‌ها - مناسبت‌های ملی، مذهبی و انقلابی - گردهمایی‌ها - رویدادها - بازی‌های بومی و محلی - اجتماعات انسانی - مسابقات میدانی - مراسمات موضوعی.

ادبیات و فرهنگ عامیانه

از جمله: شعر - داستان - لالایی - ضرب‌المثل - لطیفه - محاورات عمومی.

صنایع و محصولات

از جمله: محصولات دیداری - شنیداری - نمایشی - اسباب‌بازی - هنری - تشریفات - هدایا و سوغات - کمک آموزشی - فراغتی - ارتباطی - کاربردی - صنایع دستی و مستظرفه - تزیینات.

رسانه‌های اجتماع‌مدار

از جمله: مترو - اتوبوس بین‌شهری - اتوبوس شهری - تاکسی - سرویس مدارس - سرویس دانشگاه - سرویس ادارات - ورزشگاه‌ها - پارک‌ها و ...

رسانه‌ها و فرصت‌های آموزشی و فرهنگی

از جمله: آموزش روخوانی - روان‌خوانی - تجوید - صوت - لحن - حفظ - مرور - برنامه‌ریزی قرآنی - تفریح قرآنی - مسابقات قرآنی - استماع قرآنی - هنر و قرآن - سیستم‌های فروش - سیستم‌های عرضه و برنامه‌درسی - محیط‌های آموزشی - برنامه‌های فراغتی.

رسانه ملی (رادیو - تلویزیون)

از جمله: فیلم و سریال - برنامه‌های گفت‌وگو محور - گزارش - مستند - بازی و مسابقات - اخبار و قبل و بعد از آن - پیام‌های بازرگانی - آیت‌های میان‌برنامه - آرم استیشن برنامه‌ها - برنامه‌های زنده - نظرسنجی و ...

ایده برای تبدیل به طرح و محصول چه مراحل را باید طی کند؟

ایده نقطه‌ی آغاز حرکت است، یعنی جایی که مطلبی و نکته‌ای به ذهن انسان خطور می‌کند، نکته‌ای که برای رفع یک نیاز یا توسعه خدمات و محصولات موجود می‌تواند مفید باشد. ابتدا باید ایده را روی کاغذ نوشت و به مرور با بررسی ابعاد موضوع نسبت به تکمیل آن اقدام کرد. برخی ایده‌ها ابتدا ظاهری خنده‌دار و بی‌ارزش دارد ولی پس از تکمیل، چهره‌ی خوبی پیدا می‌کند. شما تصور کنید اولین باری که یک انسان ایده‌ی پرواز به ذهنش خطور کرد شاید خودش نیز باورش نمی‌شد که روزی صنعت حمل و نقل هوایی یکی از استراتژیک‌ترین صنایع محسوب شود. یا اولین باری که ایده‌ی انتقال اطلاعات از جایی به جایی از طریق الکترونیک به ذهن کسی خطور کرد غیر قابل تصور بود که این ایده عملیاتی شود ولی پس از چندی، ابتدا انتقال به صورت فاکس و سپس فایل‌های دیجیتالی و امروز هم با سیستم‌های پیشرفته این مهم امکان‌پذیر شده و تا جایی پیش رفته که حضور الکترونیکی افراد در سراسر دنیا را تسهیل کرده است.

ایده وقتی پخته‌تر شود به طرح تفصیلی تبدیل می‌شود. در طرح تفصیلی که امروزه به آن بوم کسب و کار گفته می‌شود باید به چند پرسش که تقریباً مورد وفاق جهانی است پاسخ داد. در مراحل بعدی بسته به نوع ایده، مسیرهای مختلفی را باید طی کرد که در کارگاه‌های آموزشی به آنها خواهیم پرداخت.

در جشنواره ایده‌های قرآنی چه مرحله‌هایی اتفاق خواهد افتاد؟

۱. جذب ایده: در این مرحله همه افراد بدون محدودیت در سن، جنس، تحصیلات، شغل و محل سکونت می‌توانند وارد تارنمای مرسلات شده و ایده خود را در چند سطر ثبت نمایند.

۲. پس از ثبت ایده، توسط تیم کارشناسی جشنواره، ایده‌ها بررسی شده و تمام ایده‌هایی که قابلیت اولیه را داشته باشند گزینش خواهند شد.

۳. برای صاحبان ایده‌های انتخاب شده دوره ایده‌پروری تشکیل خواهد شد. این دوره هم حضوری و هم غیر حضوری خواهد بود.

۴. پس از این که افراد کارگاه آموزشی ایده‌پروری را طی کردند مجدد ایده‌های خود را بازنویسی خواهند کرد. در این مرحله سوالات ۹ گانه بوم کسب و کار و برخی اطلاعات جانبی دیگر توسط ایده‌پردازان ارائه خواهد شد.

۵. در مرحله بعدی توسط تیم داور جشنواره، ایده‌ها بررسی شده و ایده‌های برتر گزینش خواهند شد.

فراآیند

جشنواره چه خدماتی برای ایده‌های برگزیده ارائه می‌نماید؟

برای ایده‌های برگزیده خدمات زیر ارائه خواهد شد.

- اعطاء گواهی ایده برتر
- اهداء لوح تقدیر، تندیس و جوایز ویژه جشنواره
- ارائه خدمات مشاوره، آموزش و مربی‌گری برای اجرای ایده
- ایجاد شرایط جذب سرمایه گذار، فن بازار، شرکت در جشنواره‌های ملی فناوران، شرکت در نمایشگاه‌های فناوری
- ...
- کمک برای ثبت اختراع و دریافت پتنت
- ارائه خدمات اداری، اعتباری، فنی و علمی برای تولید محصول یا ارائه خدمات
- ...

فعالیت، ابتکار، نوآوری و خلاقیت، اساس پیشرفت انسان و زندگی
انسانی است.

از فرمایشات مقام معظم رهبری (مدظله العالی)
۱۳۸۴/۰۲/۱۸

و قرتلیغات اسلامی حوزه علمیه قم

اصفهان - خیابان حافظ - دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم - شعبه اصفهان - تلفن: ۰۴-۰۳۱۳۲۲۰۸۰۰۱
تارنمای ثبت ایده: www.morsalat.ir